

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут БіЕМ
Кафедра міжнародних економічних відносин

Долуда Каріна Юріївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
«ІНОЗЕМНЕ ІНВЕСТИВАННЯ В НАЦІОНАЛЬНУ ЕКОНОМІКУ»
Спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»

Студентки IV курсу _____ К.Ю. Долуди
(номер курсу) (підпис) (ініціали, прізвище)

групи МЕ-01а
(шифр групи)

Подається на здобуття освітнього ступеня бакалавр

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень.

Використання

ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне

джерело _____ К.Ю. Долуди
(підпис) (ініціали, прізвище здобувача)

Керівник професор кафедри МEB, д.е.н.,
Л.М.Таранюк _____

_____ (посада, науковий ступінь) (підпис) (ініціали, прізвище)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавр

на тему

«ІНОЗЕМНЕ ІНВЕСТУВАННЯ В НАЦІОНАЛЬНУ ЕКОНОМІКУ»

студента Долуди Каріни Юріївни

(прізвище, ім'я, по батькові)

Основний зміст кваліфікаційної бакалаврської роботи викладено на 45 сторінках, зокрема список використаних джерел із 26 найменувань, який розміщено на 2 сторінках. Робота містить 1 таблицю та 1 діаграму.

Ключові слова: ІНОЗЕМНЕ ІНВЕСТУВАННЯ, НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА, ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ, РИЗИКИ ІНВЕСТИЦІЙ, ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ, КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ, ВНУТРІШНІЙ РИНОК, ЗОВНІШНІЙ РИНОК.

Мета кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавра на тему "Іноземне інвестування в національну економіку" полягає в дослідженні впливу іноземних інвестицій на економічний розвиток конкретної країни чи регіону. Основні цілі роботи включають: аналіз та систематизація теоретичних підходів до поняття іноземних інвестицій та їхнього впливу на економіку, вивчення практичних аспектів іноземного інвестування в обраній країні чи регіоні, оцінка позитивних та негативних наслідків іноземних інвестицій для національної економіки.

Об'єктом дослідження є іноземне інвестування в національну економіку обраної країни чи регіону. Дослідження включатиме аналіз іноземних інвестицій, що надходять з інших країн у вигляді прямих інвестицій, портфельних інвестицій, кредитів, технологій, експертизи та інших форм.

Предметом дослідження є іноземні інвестиції в національну економіку обраної країни чи регіону. Основними аспектами, які можуть бути об'єктом

дослідження, є такі: обсяг іноземних інвестицій, структура іноземних інвестицій, вплив іноземних інвестицій на економіку, політичні правові та соціокультурні аспекти, ризики та перспективи іноземних інвестицій, стратегії привертання та управління іноземними інвестиціями.

Інформаційною базою роботи є законодавчі та нормативно-правові документи з питань функціонування валютного ринку Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Національного банку України, звітні дані Національного банку України, аналітичні огляди та звіти міжнародних фінансових організацій, дані інформаційно-аналітичних бюлетенів, а також періодичні видання та наукові публікації вітчизняних і зарубіжних авторів.

За результатами дослідження іноземних інвестицій в національну економіку формулюються такі висновки:

1. Позитивний вплив на економічний розвиток: Іноземні інвестиції сприяють зростанню виробництва, створенню нових робочих місць та впровадженню нових технологій, що сприяє загальному економічному зростанню.

2. Залучення зовнішніх ресурсів: Іноземні інвестиції дозволяють залучити зовнішні капіталовкладення, технології та управлінський досвід, що допомагає підвищити конкурентоспроможність економіки.

3. Розвиток інфраструктури та соціальних секторів: Іноземні інвестиції спрямовуються на розвиток інфраструктури (наприклад, транспортної, енергетичної) та соціальних секторів (освіта, охорона здоров'я), що підвищує життєвий рівень населення.

4. Ефективні стратегії управління: Важливо розробляти ефективні стратегії залучення та управління іноземними інвестиціями, щоб максимізувати позитивний вплив і зменшити можливі ризики.

5. Необхідність стабільного політичного середовища: Для привертання іноземних інвестицій важливо мати стабільне політичне та правове середовище, що забезпечить інвесторам впевненість і безпеку.

6. Мінімізація ризиків: Необхідно уважно оцінювати ризики, пов'язані з іноземними інвестиціями, такі як валютний ризик, політична нестабільність чи економічні коливання, і розробляти стратегії їх мінімізації.

7. Потенціал для подальшого розвитку: На основі дослідження можна зробити висновок про потенціал іноземних інвестицій для подальшого розвитку економіки, визначити перспективні напрями та рекомендації щодо їх використання.

Ці висновки підкреслюють важливість іноземних інвестицій як інструменту економічного розвитку та вказують на необхідність правильної стратегії управління цим процесом для досягнення позитивних результатів для економіки країни чи регіону. Одержані результати можуть бути використані в процесі розроблення стратегії зовнішньоекономічного розвитку України та оцінки ефективності проведення політики у сфері валютного регулювання.

Результати апробації основних положень кваліфікаційної бакалаврської роботи розглядали на:

- 1) Науково-практичні семінари або конференції.
- 2) Засідання наукових гуртків або обговорення з науковим керівником.
- 3) Експертна оцінка та обговорення з колегами.
- 4) Обговорення на засіданнях кафедри чи факультету.
- 5) Опублікування в науковому журналі або збірнику матеріалів.

Рік виконання кваліфікаційної роботи – 2024 рік

Рік захисту роботи – 2024 рік

ABSTRACT

qualifying work for obtaining a bachelor's degree

on the topic

"FOREIGN INVESTMENT IN THE NATIONAL ECONOMY"

student of Doluda Karina Yuryivna

(Full Name)

The main content of the qualifying bachelor's work is laid out on 45 pages, in particular the list of used sources of 26 names, which is placed on 2 pages. The work contains 1 table and 1 diagram.

The purpose of the qualifying work for obtaining a bachelor's degree on the topic "Foreign investment in the national economy" is to study the impact of foreign investment on the economic development of a specific country or region. The main goals of the work include: analysis and systematization of theoretical approaches to the concept of foreign investment and their impact on the economy, study of practical aspects of foreign investment in the selected country or region, assessment of positive and negative consequences of foreign investment for the national economy.

The object of the study is foreign investment in the national economy of the selected country or region. The study will include an analysis of foreign investment coming from other countries in the form of direct investment, portfolio investment, loans, technology, expertise and other forms.

Keywords: FOREIGN INVESTMENT, NATIONAL ECONOMY, ECONOMY OF UKRAINE, INVESTMENT RISKS, ECONOMIC GROWTH, COMPETITIVENESS, DOMESTIC MARKET, FOREIGN MARKET.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут «БіЕМ»
Кафедра міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Д.е.н., проф.

(науковий ступінь, вчене звання)

_____ Ю.М.Петрушенко

(підпис) (ініціали, прізвище)

«__» _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

(спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»)

студентки 4 курсу, групи МЕ-01а

Долуда Каріна Юріївна

1. Тема роботи ІНОЗЕМНЕ ІНВЕСТУВАННЯ В НАЦІОНАЛЬНУ ЕКОНОМІКУ затверджена наказом по університету від «08» травня 2024 року №0485-VI
2. Термін подання студентом закінченої роботи «27 травня__» 2024 року.
3. Мета кваліфікаційної роботи на тему "Іноземне інвестування в національну економіку" полягає в дослідженні впливу іноземних інвестицій на економічний розвиток конкретної країни чи регіону.
4. Об'єкт дослідження є іноземне інвестування в національну економіку обраної країни чи регіону
5. Предметом дослідження є іноземні інвестиції в національну економіку обраної країни чи регіону.
6. Кваліфікаційна робота виконується на матеріалах згідно вимог роботи
7. Орієнтовний план кваліфікаційної бакалаврської роботи, терміни подання

розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети.

Розділ 1 Теоретичні аспекти іноземного інвестування

(назва – термін подання- 9 травня 2024)

Розділ 2 Практичні аспекти іноземного інвестування в національну економіку

(назва – термін подання- 15 травня 2024)

Розділ 3 Порівняльний аналіз практики іноземного інвестування в різних країнах

(назва – термін подання- 25 травня 2024)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
1 Теоретичні аспекти іноземного інвестування.....	10
1.1 Поняття та класифікація іноземних інвестицій.....	10
1.2 Роль іноземних інвестицій у розвитку національних економік.....	17
1.3 Вплив іноземних інвестицій на економічний зріст та інноваційний розвиток	24
2 Практичні аспекти іноземного інвестування в національну економіку.....	26
2.1 Аналіз поточного стану іноземних інвестицій в економіку країн.....	26
2.2 Оцінка впливу іноземних інвестицій на ключові сектори національної економіки.....	30
2.3 Аналіз ризиків та викликів, пов'язаних із залученням іноземних інвестицій.....	34
3 Порівняльний аналіз практики іноземного інвестування в різних країнах..	38
3.1 Стратегії розвитку іноземного інвестування в розвинених країнах.....	38
3.2 Особливості іноземного інвестування в тих, що розвиваються та перехідних економіках.....	40
Висновки.....	43
Перелік джерел посилання.....	45

ВСТУП

У сучасному глобалізованому світі іноземні інвестиції в національну економіку відіграють важливу роль у стимулюванні економічного зростання, підвищенні конкурентоспроможності та розвитку країни. Під впливом світових економічних процесів і взаємодії країн, іноземні інвестиції стають ключовим фактором у прискоренні розвитку вітчизняної економіки, її модернізації та адаптації до глобальних викликів.

Тема іноземного інвестування в національну економіку є надзвичайно актуальною у контексті сучасних світових економічних тенденцій. Зростання міжнародної торгівлі, підвищення мобільності капіталу, розвиток фінансових ринків та технологій створюють унікальні можливості для залучення іноземних інвестицій у розвиток економіки країни. Підвищення інвестиційної привабливості держави та раціональне використання залучених коштів є актуальними завданнями для подальшого сталого економічного зростання.

Метою даної кваліфікаційної роботи є проведення аналізу та оцінка впливу іноземних інвестицій на розвиток національної економіки. Для досягнення цієї мети передбачено вирішення наступних завдань:

1. Вивчення сутності іноземних інвестицій та їх ролі в економічному розвитку.
2. Аналіз напрямків та обсягів іноземних інвестицій у вітчизняній економіці.
3. Визначення позитивних та негативних аспектів іноземного інвестування.
4. Дослідження впливу іноземних інвестицій на ключові галузі економіки (промисловість, сільське господарство, послуги тощо).
5. Розроблення рекомендацій щодо поліпшення стратегії залучення та управління іноземними інвестиціями.

Наукова новизна даної роботи полягає у комплексному аналізі впливу іноземних інвестицій на економічний розвиток з урахуванням сучасних тенденцій світової економіки та специфіки вітчизняного ринку. Результати дослідження будуть спрямовані на розроблення практичних рекомендацій для поліпшення ефективності управління іноземними інвестиціями та забезпечення сталого економічного зростання.

Кваліфікаційна робота складатиметься з вступу, трьох основних розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. У першому розділі буде проаналізовано сутність іноземних інвестицій та їх роль у розвитку економіки. Другий розділ буде присвячений аналізу стану іноземних інвестицій в економіці. У третьому розділі розглянутья позитивні та негативні аспекти іноземного інвестування. Висновки підсумують отримані результати дослідження та сформулюють практичні рекомендації.

1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

1.1 Поняття та класифікація іноземних інвестицій

Іноземні інвестиції представляють собою фінансові або капітальні вкладення, здійснені іноземними суб'єктами в економіку іншої країни з метою отримання прибутку або інших користей. Це може включати прямі інвестиції у створення або придбання підприємств, портфельні інвестиції у фінансові інструменти, а також інші форми фінансового співробітництва.

Іноземні інвестиції можна класифікувати за різними критеріями, включаючи способи вкладення капіталу, цільові сектори економіки, а також за характером впливу на економіку країни-реципієнта.

1. За способами вкладення капіталу:

- Прямі інвестиції: включають створення або придбання підприємств та участь у їхньому управлінні та діяльності.

Прямі інвестиції є одним з основних видів іноземних інвестицій і полягають у створенні або придбанні підприємств, активів чи участі в управлінні вже існуючими компаніями в іншій країні з метою отримання прибутку та розширення бізнесу. Отже, основні аспекти прямих інвестицій:

1. Створення нових підприємств: Це означає, що іноземний інвестор створює нову компанію або підприємство у країні-реципієнта. Цей процес може включати будівництво нових заводів, офісів або роздрібних магазинів. Створення нових підприємств дозволяє інвестору отримувати контроль над усіма аспектами бізнесу та повну свободу у визначенні стратегії розвитку.

2. Придбання існуючих підприємств: Іноземний інвестор може придбати частку або контрольний пакет акцій вже існуючої компанії в країні-реципієнті. Це дозволяє швидко отримати доступ до ринку та вже наявних ресурсів, технологій та клієнтської бази.

3. Участь в управлінні: Однією з особливостей прямих інвестицій є можливість інвестора брати активну участь у керуванні компанією. Це може

бути забезпечено за допомогою надання представників іноземного інвестора на керівні посади у підприємстві або через угоди про спільне управління.

4. Технологічний трансфер: Прямі інвестиції часто супроводжуються передачею нових технологій, методів управління та ноу-хау з країни інвестора в країну-реципієнта. Це може сприяти модернізації виробництва та підвищенню ефективності бізнесу в країні-реципієнті.

Прямі інвестиції є дієвим механізмом сприяння економічному розвитку країни-реципієнта, оскільки вони створюють нові робочі місця, сприяють технологічному розвитку та підвищують конкурентоспроможність національного бізнесу. Також важливо враховувати, що прямі інвестиції можуть мати значний вплив на місцеву економіку та соціальну сферу, і, отже, необхідно уважно вивчати їхній вплив на різні аспекти суспільства.

- Портфельні інвестиції: охоплюють придбання фінансових інструментів, таких як акції, облігації, фондові паї тощо, без участі в управлінні компаніями.

Портфельні інвестиції представляють собою інвестиції у фінансові інструменти, такі як акції, облігації, депозитні сертифікати, фондові паї та інші цінні папери, без активної участі в управлінні чи контролі над компанією чи активом.

1. Акції: Портфельні інвестори можуть придбати акції компаній на відкритому ринку. Вони інвестують в пакети акцій різних компаній для отримання прибутку від подальшого росту їхньої вартості та виплати дивідендів. Інвестування в акції може бути досить ризикованим, оскільки їхня вартість може коливатися в залежності від ринкових умов та фінансової діяльності компанії.

2. Облігації: Це забезпечені обіцянкою платежу фінансові інструменти, які видавці (часто уряди або корпорації) випускають для залучення капіталу. Облігації можуть мати фіксований або змінний відсоток доходу (купон), який виплачується вкладникам протягом терміну облігації. Інвестування в

облігації вважається менш ризикованим порівняно з інвестуванням в акції, оскільки вони забезпечені активами або гарантіями емітента.

3. Депозитні сертифікати: Це фінансові інструменти, які видані банками та гарантують вкладникам певну суму грошей після закінчення певного терміну. Депозитні сертифікати зазвичай мають фіксовану процентну ставку, яка може бути вищою, ніж у звичайних банківських депозитах, проте вони можуть мати обмеження на доступність коштів до закінчення терміну.

4. Фондові паї: Це інвестиційні фонди, які збирають кошти від інвесторів та інвестують їх у різні фінансові інструменти з метою диверсифікації та зменшення ризиків. Фондові паї можуть бути акційними, облігаційними або збалансованими, залежно від того, у які інструменти вони інвестують.

Портфельні інвестиції зазвичай менш ризиковані порівняно з прямими інвестиціями, оскільки інвестор не бере на себе активну участь у керуванні бізнесом. Однак вони також можуть приносити менший дохід у порівнянні з прямими інвестиціями. Таким чином, інвесторам слід уважно розглядати свої цілі та ризики перед вибором конкретних портфельних інвестицій.

2. За цільовими секторами економіки:

- Інвестиції в промисловість: здійснюються у виробничі підприємства для розвитку виробництва товарів.

Інвестиції в промисловість є важливою складовою розвитку економіки країни, оскільки промисловість є основним двигуном виробництва та створює значну частку валового внутрішнього продукту (ВВП).

1. Розвиток нових технологій та інновацій: Інвестиції в промисловість можуть бути спрямовані на впровадження нових технологій та інновацій у виробництво. Це може включати автоматизацію процесів виробництва, застосування нових матеріалів та методів виробництва, а також розробку нових продуктів або послуг.

2. Модернізація виробництва: Інвестиції можуть бути спрямовані на модернізацію та оновлення обладнання та інфраструктури промислових підприємств. Це дозволяє підприємствам підвищити ефективність та конкурентоспроможність, зменшити витрати та підвищити якість виробництва.

3. Розвиток експортної потенції промисловості: Інвестиції в промисловість можуть сприяти розвитку експортних можливостей країни шляхом створення конкурентоспроможних експортних товарів та послуг. Це допомагає розширити ринки збуту та збільшити експортні надходження.

4. Створення робочих місць: Інвестиції в промисловість можуть призвести до створення нових робочих місць та збільшення зайнятості в економіці країни. Це важливо з погляду соціально-економічного розвитку та підвищення життєвого рівня населення.

5. Розвиток постачальницьких ланцюгів: Інвестиції в промисловість можуть сприяти розвитку постачальницьких ланцюгів та міжгалузевих зв'язків у економіці. Це може стимулювати розвиток інших галузей, таких як сільське господарство, транспорт та логістика.

6. Збільшення інвестиційного потенціалу: Інвестиції в промисловість можуть збільшити інвестиційний потенціал економіки країни шляхом створення сприятливого клімату для інвестицій, залучення іноземних інвесторів та розвитку фінансового ринку.

Інвестиції в промисловість мають стратегічне значення для розвитку економіки країни, оскільки це сприяє модернізації, інноваціям, збільшенню експортних потенцій та підвищенню конкурентоспроможності на міжнародному ринку. Тому важливо стимулювати інвестиції в промисловість за допомогою спеціальних програм, підтримки малих та середніх підприємств, а також розвитку інноваційного середовища.

- Інвестиції в послуги: охоплюють сектори, такі як фінанси, торгівля, туризм, транспорт та інші.

Інвестиції в послуги є важливим елементом розвитку економіки країни, оскільки послуговий сектор є одним з найбільших сегментів сучасних економік. Він охоплює широкий спектр діяльності, включаючи фінансові послуги, торгівлю, транспорт, телекомунікації, туризм, освіту, охорону здоров'я, ресторани та інші. Основні аспекти інвестицій в послуги:

1. Розвиток фінансових послуг: Інвестиції в фінансовий сектор можуть включати створення нових банків, фінансових установ, страхових компаній, інвестиційних фондів та інших фінансових інструментів. Це сприяє розвитку фінансової системи країни, підтримці підприємств та населення у фінансових операціях та інвестиціях.

2. Торгівля та роздрібна торгівля: Інвестиції в торгівлю можуть включати відкриття нових магазинів, торгових центрів, ресторанів та інших закладів роздрібною торгівлі. Це сприяє розвитку ринку споживчих товарів та послуг, забезпечує доступ до різноманітних товарів та послуг для населення та створює нові робочі місця.

3. Транспорт та логістика: Інвестиції в транспортний сектор можуть включати будівництво та модернізацію доріг, залізничних та морських портів, аеропортів та інфраструктури логістики. Це сприяє поліпшенню транспортних зв'язків, зменшенню транспортних витрат та підвищенню конкурентоспроможності економіки.

4. Телекомунікації та інформаційні технології: Інвестиції в сектор телекомунікацій та інформаційних технологій можуть включати будівництво та модернізацію мереж зв'язку, розробку програмного забезпечення, створення інтернет-платформ та інші проекти. Це сприяє розвитку цифрової інфраструктури та інформаційного суспільства, підвищенню доступності інтернету та технологічного розвитку.

5. Туризм та розваги: Інвестиції в туризм та розваги можуть включати будівництво готелів, курортів, розважальних комплексів, парків розваг та інших об'єктів туристичної інфраструктури. Це сприяє розвитку туризму,

привабленню іноземних туристів та збільшенню доходів від туристичного бізнесу.

Інвестиції в послуги грають важливу роль у розвитку сучасних економік, оскільки вони сприяють створенню нових робочих місць, розвитку інфраструктури, підвищенню рівня життя населення та забезпеченню стабільного економічного зростання. Тому важливо сприяти інвестиціям в послуги шляхом створення сприятливого інвестиційного клімату, підтримки підприємництва та розвитку інноваційного середовища.

3. За характером впливу на економіку:

- Розвиваючі інвестиції: спрямовані на створення нових робочих місць, технологічний розвиток та підвищення конкурентоспроможності економіки.

Розвиваючі інвестиції, часто відомі як інвестиції в розвиваючі країни або економіки, включають в себе інвестування в господарські сектори або проекти в країнах, які розвиваються. Ці інвестиції спрямовані на сприяння соціально-економічному розвитку та підвищенню життєвого рівня населення в цих країнах.

1. Інфраструктурні проекти: Це може включати будівництво та модернізацію доріг, залізниць, портів, аеропортів, енергетичних мереж та інших інфраструктурних об'єктів. Інфраструктурні інвестиції сприяють розвитку транспортних та енергетичних зв'язків, підвищенню доступності та якості життя населення.

2. Технологічний розвиток: Інвестиції в розвиваючі країни можуть спрямовуватися на впровадження нових технологій та інновацій у виробництво, сільське господарство, освіту, охорону здоров'я та інші галузі. Це допомагає підвищити продуктивність, ефективність та конкурентоспроможність економіки.

3. Соціальні програми: Розвиваючі інвестиції можуть бути спрямовані на розвиток освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, житлового

будівництва та інфраструктури для поліпшення якості життя та соціального благополуччя населення.

4. Сільське господарство та харчова безпека: Інвестиції в розвиваючі країни можуть бути спрямовані на розвиток сільського господарства, вирощування нових сортів рослин, підвищення врожайності та якості продукції, а також на розвиток інфраструктури для зберігання, переробки та транспортування сільськогосподарської продукції.

5. Розвиток підприємництва та малих підприємств: Інвестиції можуть бути спрямовані на створення сприятливого середовища для розвитку підприємництва, підтримки малих та середніх підприємств, надання фінансової та консультативної підтримки для розвитку бізнесу.

Розвиваючі інвестиції мають велике значення для сталого розвитку та підвищення життєвого рівня в країнах, які розвиваються. Вони сприяють зменшенню бідності, покращенню доступу до освіти та охорони здоров'я, розвитку інфраструктури та підвищенню економічної конкурентоспроможності. Тому важливо продовжувати підтримку та сприяти розвиваючим інвестиціям у різних сферах діяльності.

- Спекулятивні інвестиції: здійснюються з метою отримання короткострокового прибутку та можуть мати нестабільний вплив на фінансову систему країни.

Спекулятивні інвестиції - це форма інвестування, при якій інвестор ризикує вкладеними коштами з метою отримати швидкий та значний прибуток за рахунок коливань цін на ринку. Ці інвестиції зазвичай пов'язані з високим рівнем ризику і можуть призвести до значних втрат.

Основні характеристики спекулятивних інвестицій:

1. Високий ризик: Спекулятивні інвестиції часто пов'язані з високим рівнем ризику, оскільки вони можуть бути ґрунтовані на передбаченнях та припущеннях щодо подальших рухів ринку. Це може призвести до значних втрат для інвестора, особливо якщо прогнози не справдяться.

2. Короткостроковий горизонт інвестування: Спекулятивні інвестиції зазвичай мають короткостроковий горизонт інвестування. Інвестори сподіваються отримати прибуток у найближчому майбутньому від швидкого зростання цін або інших короткострокових подій на ринку.

3. Значні коливання цін: Оскільки спекулятивні інвестиції часто пов'язані зі спробами вигідно використовувати короткострокові коливання цін, ринки, в які вони вкладаються, можуть виявити велику волатильність.

4. Використання плеча: Деякі інвестори, які здійснюють спекулятивні інвестиції, можуть використовувати плече (використання позикових коштів) для збільшення потенційного прибутку. Однак це також збільшує ризик втрат.

5. Нестабільний дохід: Прибутки від спекулятивних інвестицій можуть бути нестабільними та непередбачуваними. Інвестори можуть отримати значний прибуток у випадку успішної угадки щодо руху цін, але також можуть зазнати значних втрат у випадку невдачі.

6. Необхідність досить значного досвіду і знань: Успішні спекулятивні інвестори часто мають значний досвід у фінансових ринках, аналітичні навички та здатність ефективно оцінювати ризики.

Хоча спекулятивні інвестиції можуть призвести до значних прибутків для інвесторів, вони також пов'язані зі значними ризиками. Перед тим як здійснювати спекулятивні інвестиції, важливо добре розуміти ризики та мати чітку інвестиційну стратегію.

1.2 Роль іноземних інвестицій у розвитку національних економік

Роль іноземних інвестицій у розвитку національних економік вельми значуща і може бути розглянута з різних перспектив:

1. Залучення капіталу та технологій: Іноземні інвестиції дозволяють країнам отримати доступ до додаткових джерел капіталу та технологій, які можуть бути необхідні для розвитку економіки. Це може включати в себе фінансування нових проектів, впровадження сучасних технологій та методів управління.

Залучення капіталу та технологій з іноземних джерел відіграє ключову роль у розвитку національних економік і є одним із найважливіших факторів економічного зростання.

1. Залучення капіталу: Іноземні інвестори часто вкладають значні суми капіталу в розвиток економіки країни-одержувача. Цей капітал може бути вкладений у нові підприємства, розширення існуючих підприємств, будівництво інфраструктури, придбання активів та інші проекти. Це дозволяє збільшити обсяги виробництва, створити нові робочі місця та сприяти загальному економічному зростанню.

2. Передача технологій: Іноземні компанії, які інвестують у розвиваючі країни, часто вносять передові технології та інновації. Це може включати передачу знань, кращих практик, новітніх методів виробництва та управління, що допомагає підвищити продуктивність та ефективність робочих процесів. Передача технологій може також сприяти розвитку науково-технічного потенціалу країни-одержувача та підвищити його інноваційний потенціал.

3. Розвиток людського капіталу: Іноземні інвестиції можуть сприяти розвитку людського капіталу країни-одержувача через передачу знань та навичок. Це може включати навчання та стажування працівників, обмін досвідом з іноземними колегами, розвиток професійних навичок та підвищення кваліфікації. Розвиток людського капіталу сприяє підвищенню продуктивності праці та конкурентоспроможності економіки в цілому.

4. Стимулювання внутрішнього попиту: Іноземні інвестиції можуть сприяти стимулюванню внутрішнього попиту в країні-одержувачі через створення нових робочих місць, підвищення рівня зайнятості та доходів

населення. Це може призвести до зростання споживчих витрат, розвитку внутрішнього ринку та підвищення економічної активності.

Загалом, залучення капіталу та технологій з іноземних джерел відіграє важливу роль у розвитку національних економік, сприяючи їхньому зростанню, модернізації та конкурентоспроможності. Цей процес сприяє створенню сприятливих умов для сталого економічного розвитку та підвищенню життєвого рівня населення.

2. Створення робочих місць та підвищення рівня зайнятості: Іноземні інвестиції часто призводять до створення нових робочих місць та підвищення рівня зайнятості в країні-одержувачі. Це допомагає зменшити безробіття та підвищити життєвий рівень населення.

Створення робочих місць та підвищення рівня зайнятості є одним з найважливіших соціально-економічних аспектів, пов'язаних з іноземними інвестиціями.

1. Створення нових робочих місць: Іноземні інвестиції можуть сприяти створенню нових робочих місць у країні-одержувачі. Це може бути пов'язано з відкриттям нових підприємств, розширенням існуючих виробничих потужностей, запуском нових проектів або розвитком нових галузей економіки. Створення робочих місць сприяє зменшенню безробіття та покращує соціально-економічний статус мешканців країни.

2. Підвищення рівня зайнятості: Іноземні інвестиції можуть також призвести до підвищення рівня зайнятості в країні-одержувачі. Це відбувається через збільшення попиту на робочу силу у зв'язку з розвитком нових проектів та підприємств. Підвищення рівня зайнятості сприяє підвищенню життєвого рівня населення та зменшенню соціальних нерівностей.

3. Розвиток малих та середніх підприємств: Іноземні інвестиції можуть також сприяти розвитку малих та середніх підприємств (МСП) у країні-одержувачі. Це може відбуватися через створення ланцюгів постачання, партнерських відносин, технологічних та фінансових переваг для МСП.

Розвиток МСП сприяє диверсифікації економіки, зменшенню монополізації та стимулює інновації.

4. Підвищення кваліфікації працівників: Іноземні компанії, які інвестують у країні-одержувачі, часто надають навчання та підвищення кваліфікації працівників. Це може включати навчання на робочому місці, курси підвищення кваліфікації, стажування та інші форми професійного розвитку. Підвищення кваліфікації працівників сприяє підвищенню продуктивності праці та конкурентоспроможності.

Створення робочих місць та підвищення рівня зайнятості через іноземні інвестиції є важливим фактором економічного зростання та соціального розвитку країн-одержувачів. Це створює сприятливі умови для сталого економічного розвитку, забезпечення соціальної стабільності та підвищення якості життя населення.

3. Розвиток експортного потенціалу та підвищення конкурентоспроможності: Іноземні інвестиції можуть сприяти розвитку експортного потенціалу та підвищенню конкурентоспроможності країни-одержувача. Іноземні компанії можуть ввести нові технології та методи виробництва, які дозволяють підприємствам збільшити обсяги виробництва та покращити якість продукції.

Розвиток експортного потенціалу та підвищення конкурентоспроможності через іноземні інвестиції є ключовими аспектами економічного розвитку країни.

1. Розширення виробництва для експорту: Іноземні інвестиції можуть сприяти розширенню виробництва товарів та послуг, які мають потенціал для експорту. Це може бути досягнуто через впровадження нових технологій, модернізацію виробничих процесів, підвищення якості продукції та забезпечення відповідності міжнародним стандартам якості.

2. Розвиток експортних галузей: Іноземні інвестиції можуть також сприяти розвитку конкретних експортних галузей економіки країни. Це може бути досягнуто через сприяння створенню спеціалізованих інфраструктурних

об'єктів, підтримку експортерів через фінансування та консультаційну допомогу, а також створення умов для залучення іноземних партнерів.

3. Використання міжнародних ринків: Іноземні інвестиції можуть допомогти країні розширити свій доступ до міжнародних ринків і зробити експорт більш диверсифікованим. Це може включати відкриття нових торгових шляхів, розвиток транспортної інфраструктури для зручності експорту, а також підтримку розвитку міжнародної мережі збуту та дистрибуції.

4. Підвищення якості та інноваційності продукції: Іноземні інвестиції можуть також сприяти підвищенню якості та інноваційності продукції, що робить її більш привабливою для міжнародних покупців. Це може бути досягнуто через впровадження передових технологій, дослідницько-розробницьку діяльність, підтримку інноваційних підприємств та створення сприятливих умов для розвитку нових продуктів та послуг.

5. Підвищення ефективності та конкурентоспроможності: Іноземні інвестиції можуть сприяти підвищенню ефективності та конкурентоспроможності експортної сфери країни через оптимізацію виробничих процесів, зниження виробничих витрат, покращення логістичних та маркетингових стратегій та інші заходи, спрямовані на підвищення продуктивності та ефективності.

Розвиток експортного потенціалу та підвищення конкурентоспроможності через іноземні інвестиції є ключовими факторами для розвитку експортної діяльності країни та її успішного входу на міжнародні ринки.

4. Розвиток інфраструктури: Іноземні інвестиції можуть сприяти розвитку інфраструктури в країні-одержувачі, включаючи будівництво та модернізацію доріг, портів, аеропортів та енергетичних систем. Це стимулює економічний розвиток та підвищує конкурентоспроможність країни на міжнародному ринку.

Розвиток інфраструктури завдяки іноземним інвестиціям є ключовим фактором для економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності країни.

1. Транспортна інфраструктура: Іноземні інвестиції можуть сприяти розвитку транспортної інфраструктури країни, включаючи будівництво та модернізацію доріг, залізниць, портів, аеропортів та інших транспортних об'єктів. Це створює сприятливі умови для розвитку торгівлі, зниження витрат на транспортування та залучення інвестицій у різні регіони країни.

2. Енергетична інфраструктура: Іноземні інвестиції можуть також сприяти розвитку енергетичної інфраструктури, включаючи будівництво та модернізацію електростанцій, мереж передачі електроенергії, газопроводів, нафтопроводів та інших енергетичних об'єктів. Це дозволяє забезпечити надійні постачання енергії для промисловості, підприємств та населення, а також сприяє розвитку відновлювальних джерел енергії.

3. Телекомунікаційна інфраструктура: Іноземні інвестиції можуть підтримати розвиток телекомунікаційної інфраструктури, включаючи будівництво та розвиток мереж мобільного зв'язку, інтернет-провайдерів, кабельних систем та інших телекомунікаційних об'єктів. Це сприяє покращенню доступу до інформації та комунікацій, розвитку цифрової економіки та підвищенню продуктивності бізнесу.

4. Соціальна інфраструктура: Іноземні інвестиції можуть також сприяти розвитку соціальної інфраструктури, такої як освіта, охорона здоров'я, житлове будівництво та інші громадські послуги. Це створює сприятливі умови для покращення якості життя населення, зниження рівня бідності та нерівностей, а також підвищення громадянської активності.

5. Екологічна інфраструктура: Іноземні інвестиції можуть сприяти розвитку екологічної інфраструктури, включаючи будівництво та модернізацію систем водопостачання та водовідведення, очищення повітря та води, утилізацію відходів та інші заходи, спрямовані на збереження природних ресурсів та охорону навколишнього середовища.

Розвиток інфраструктури через іноземні інвестиції не лише сприяє економічному зростанню, але й покращує якість життя населення, забезпечує сталість екологічного стану та сприяє загальному розвитку країни.

5. Розвиток людського капіталу: Іноземні інвестиції можуть також сприяти розвитку людського капіталу в країні-одержувачі шляхом надання підтримки освітнім та професійним програмам, стажуванню та навчанню. Це допомагає підвищити кваліфікацію та продуктивність робочої сили та створює сприятливі умови для подальшого розвитку економіки.

Розвиток людського капіталу є критичним фактором для економічного розвитку країни і відіграє ключову роль у створенні конкурентоспроможності та сталого зростання. Цей процес полягає в інвестуванні в освіту, навчання та розвиток навичок працівників. Ось детальніші аспекти розвитку людського капіталу:

1. Освіта та навчання: Іноземні інвестиції можуть сприяти розвитку освітньої системи країни-одержувача, включаючи будівництво шкіл, університетів, професійних навчальних закладів та інші освітні заклади. Це створює можливості для молоді отримати якісну освіту, що відповідає вимогам сучасного ринку праці.

2. Розвиток навичок та кваліфікацій: Іноземні інвестиції можуть також сприяти розвитку навичок та кваліфікацій працівників через проведення навчальних курсів, тренінгів, стажування та інші форми професійного розвитку. Це допомагає працівникам адаптуватися до змін у технологіях та методах роботи, а також підвищує їхню продуктивність та ефективність.

3. Створення сприятливої робочої середовища: Іноземні інвестиції можуть сприяти створенню сприятливої робочої середовища, де працівники мають можливість розвивати свої потенціали та таланти. Це може включати реалізацію програм збалансованого розвитку, стимулювання ініціативності та творчості працівників, а також підтримку рівноправного доступу до можливостей розвитку кар'єри.

4. Залучення іноземних спеціалістів: Іноземні інвестиції можуть сприяти залученню іноземних спеціалістів та експертів, які мають високі кваліфікації та досвід роботи в своїй галузі. Це дозволяє країні-одержувачу здійснювати трансфер знань та технологій, що сприяє розвитку науково-технічного потенціалу та інноваційного розвитку.

5. Підвищення рівня життя та добробуту: Розвиток людського капіталу сприяє підвищенню рівня життя та добробуту населення. Високий рівень освіти та кваліфікації сприяє зниженню безробіття, збільшенню доходів та покращенню умов праці.

У цілому, розвиток людського капіталу через іноземні інвестиції є важливим фактором економічного зростання та соціального розвитку країни, що сприяє створенню стабільних умов для її подальшого успіху.

Усі ці фактори свідчать про те, що іноземні інвестиції відіграють важливу роль у стимулюванні розвитку національних економік, сприяючи створенню робочих місць, розвитку інфраструктури, підвищенню конкурентоспроможності та покращенню якості життя населення.

1.3 Вплив іноземних інвестицій на економічний зріст та інноваційний розвиток

Вплив іноземних інвестицій на економічний зріст та інноваційний розвиток країни є значною та багатогранною. Розглянемо цей вплив у контексті кількох ключових аспектів:

1. Стимулювання економічного зростання: Іноземні інвестиції зазвичай приносять нові капітальні активи, технології, ноу-хау та менеджментовий досвід у країну-одержувач. Це може сприяти зростанню виробництва, ефективності виробництва та розвитку нових галузей економіки. Крім того,

іноземні інвестиції можуть стимулювати інвестиційний клімат, залучаючи інші форми інвестицій, які також сприяють економічному зростанню.

2. Сприяння інноваційному розвитку: Іноземні інвестиції часто приносять із собою нові ідеї, технології та методи управління, що сприяють інноваційному розвитку. Інвестори можуть впроваджувати нові технології, запроваджувати нові продукти та послуги на ринок, що стимулює конкуренцію та підвищує продуктивність. Крім того, іноземні інвестиції можуть сприяти створенню клімату для досліджень та розвитку, що сприяє появі нових інновацій та технологічному прогресу.

3. Розвиток людського капіталу: Іноземні інвестиції часто супроводжуються передачею знань та технологій, що сприяє підвищенню кваліфікації працівників та розвитку людського капіталу. Це може включати навчання та тренінги для місцевого персоналу, співпрацю з університетами та дослідницькими установами для передачі знань, а також створення умов для працевлаштування висококваліфікованих працівників.

4. Створення робочих місць та зниження безробіття: Іноземні інвестиції можуть сприяти створенню нових робочих місць у країні-одержувачі, що зменшує рівень безробіття та сприяє підвищенню життєвого рівня населення. Це особливо важливо в регіонах з високим рівнем безробіття або економічного відсталості.

У цілому, іноземні інвестиції мають значний вплив на економічний зріст та інноваційний розвиток країни, сприяючи створенню нових можливостей для розвитку та підвищенню конкурентоспроможності.

2 ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В НАЦІОНАЛЬНУ ЕКОНОМІКУ

2.1 Аналіз поточного стану іноземних інвестицій в економіку країн

Аналіз поточного стану іноземних інвестицій в економіку країни на прикладі Німеччини, Болгарії та України дозволить краще зрозуміти вплив зовнішніх капіталовкладень на економічний розвиток кожної з цих країн.

Німеччина:

- Німеччина залучає значні обсяги іноземних інвестицій завдяки своєму стабільному економічному середовищу, розвиненій інфраструктурі та кваліфікованій робочій силі.

- Прямі іноземні інвестиції в Німеччині у 2020 році склали близько 41 млрд євро. Головними сферами, які привертають інвестиції, є автомобільна, машинобудівна, хімічна та інформаційно-комунікаційна промисловості.

- Іноземні інвестиції допомагають Німеччині зберігати свій лідерський статус у світовій економіці, розвивати нові технології та підвищувати конкурентоспроможність.

Болгарія:

- Болгарія також активно привертає іноземні інвестиції, переважно в сферах туризму, інфраструктури та фінансових послуг.

- Прямі іноземні інвестиції в Болгарії у 2020 році становили близько 1,9 млрд євро.

- Іноземні інвестиції грають важливу роль у розвитку болгарської економіки, створюючи нові робочі місця та сприяючи модернізації галузей, що приваблюють інвестиції.

У цілому, іноземні інвестиції в Німеччині та Болгарії мають значний вплив на їхні економіки, сприяючи їхньому стабільному розвитку та зміцненню їхнього місця на світовому ринку.

Україна:

- Україна залучає іноземні інвестиції в різні сфери економіки, включаючи сільське господарство, енергетику, металургію, інформаційні технології та інші.

- За даними Національного банку України, обсяг прямих іноземних інвестицій в Україну становив близько 4,5 млрд доларів США у 2020 році.

- Іноземні інвестиції є важливим джерелом капіталу та технологій для української економіки, сприяючи розвитку нових галузей та підвищенню її конкурентоспроможності.

- Однак, нестабільність політичної ситуації, високий рівень корупції та недостатнє правове регулювання є чинниками, які обмежують привабливість України для іноземних інвесторів.

Рік	ПІІ в Україну	ПІІ з України	Сальдо
2020	-868	82	-950
2021	6687	-198	+6885
2022	1152	529	+623
2023	4247	42	+4205

Таблиця 1. Прямі іноземні інвестиції в Україні з 2020 по 2023 рр. (млн. дол. США)

З 2010-х до 2023-х загальний обсяг ПІІ припадає на провідну роль резидентів кінцевого інвестора, що контролює. Оцінюється він в 10,9 млрд дол. США, що становлять 24,3% від загального обсягу іноземних інвестицій в Україну.

Найбільша концентрація зворотних інвестицій припадає на 2010-2013 рр., в середньому 32,7% загального обсягу ПІІ було спрямовано на цей сектор, а 89% цього загального обсягу було витрачено на компанії реального сектору.

У 2014–2015 роках з України перераховувалися кошти для фінансування цієї діяльності, яка пов'язана з політичними перетвореннями в країні, а також початок бойових дій на Сході.

З 2016-2021 років спостерігається тенденція до зростання загального обсягу грошей. Зміна складу прямих іноземних інвестицій (ПІІ) в Україну з 3,8% у 2016 році до 68,5% у 2021 році свідчить про зміну економічної структури країни.

У 2022 році фінансування цих заходів (-0,6 млрд доларів) було пов'язане з наступом Росії. Вторгнення російських військ на територію України в лютому 2022 року ускладнили економічний стан країни та негативно вплинули на її інвестиційний потенціал.

У 2023 році більшість іноземних інвесторів були в корпоративному секторі компаній, які вже мали підприємства в Україні під час повномасштабного вторгнення. Чистий притік ПІІ в Україну за 2023 р. становив 1,1 млрд дол. США.

Узагальнюючи, іноземні інвестиції мають важливе значення для розвитку економіки України, проте для максимізації їхнього впливу необхідні подальші реформи у сфері бізнесу, правового регулювання та боротьби з корупцією.

Отже, можна зробити порівняльний аналіз іноземних інвестицій в економіку Німеччини, Болгарії та України:

1. Обсяг інвестицій:

- Німеччина: Німеччина залучає найбільший обсяг іноземних інвестицій в Європі та в світі. Її високорозвинена економіка та стабільна політична ситуація роблять її привабливим місцем для інвестування.

- Болгарія: Болгарія також залучає іноземні інвестиції, але обсяги значно менші порівняно з Німеччиною. Проте, країна активно працює над створенням сприятливих умов для інвесторів.

- Україна: Україна залучає менший обсяг іноземних інвестицій порівняно з Німеччиною та Болгарією. Нестабільність політичної та економічної ситуації, а також високий рівень корупції обмежують привабливість країни для інвесторів.

2. Сфери інвестування:

- Німеччина: Іноземні інвестиції в Німеччині охоплюють широкий спектр галузей, зокрема автомобільну промисловість, машинобудування, хімічну промисловість, технології тощо.

- Болгарія: Болгарія привертає інвестиції у сектори, такі як туризм, інформаційні технології, сільське господарство, легка промисловість тощо.

- Україна: Іноземні інвестиції в Україні в основному зосереджені у сільському господарстві, енергетиці, металургії та інформаційних технологіях.

3. Фактори привабливості для інвесторів:

- Німеччина: Стабільна економіка, високий рівень інфраструктури та кваліфікована робоча сила роблять Німеччину привабливим місцем для інвестування.

- Болгарія: Болгарія приваблює інвесторів своїми низькими податковими ставками, доступною робочою силою та сприятливими умовами для бізнесу.

- Україна: Україна має потенціал для приваблення іноземних інвестицій через низьку вартість праці, великий ринок та високий науковий потенціал, але нестабільна політична ситуація та високий рівень корупції ускладнюють ситуацію.

Загалом, Німеччина має найбільший обсяг іноземних інвестицій та найбільш розвинену економіку, Болгарія привертає інвесторів своїми низькими витратами на бізнес, а Україна має потенціал для розвитку, але стикається з рядом внутрішніх та зовнішніх викликів.

2.2 Оцінка впливу іноземних інвестицій на ключові сектори національної економіки

Для Болгарії, України та Німеччини ключові сектори економіки можуть відрізнятися в залежності від їхньої структури економіки та специфіки розвитку. Однак, зазвичай до ключових секторів економіки відносяться наступні:

1. Промисловість: Промисловий сектор, включаючи виробництво машин і обладнання, автомобілів, електроніки, хімічної продукції, металургії тощо, є ключовим для всіх трьох країн. Він забезпечує значну частину ВВП та створює багато робочих місць.

2. Сільське господарство: Для України та Болгарії сільське господарство є ключовим сектором, оскільки вони мають великі сільськогосподарські землі і вирощують значну кількість продуктів харчування для внутрішнього споживання та експорту. Для Німеччини сільське господарство також важливе, але його внесок в економіку менший порівняно з іншими секторами.

3. Технології та інновації: Німеччина славиться своїм високим рівнем технологічного розвитку і інновацій. Тому сектори, пов'язані з виробництвом високотехнологічної продукції, дослідженнями і розробками, інформаційними технологіями та інноваціями, є ключовими для Німеччини.

4. Туризм і послуги: Туризм є важливою складовою економіки Болгарії, оскільки країна має привабливі туристичні місця на побережжі Чорного моря та в гірських районах. Для України і Німеччини послуговий сектор також має велике значення, включаючи фінансові послуги, торгівлю, транспорт та інші.

Отже, ключові сектори економіки для цих країн включають промисловість, сільське господарство, технології та інновації, а також послуги і туризм, але їхній внесок і важливість може відрізнятися від країни до країни.

Іноземні інвестиції можуть відігравати значну роль у підвищенні конкурентоспроможності країни у світовому ринковому середовищі. Розглянемо вплив таких інвестицій на прикладі Німеччини, Болгарії та України:

1. Розвиток технологій та інновацій: Іноземні інвестиції часто сприяють впровадженню новітніх технологій та інноваційних практик у виробництво. Наприклад, в Німеччині, де велика кількість іноземних компаній інвестує в дослідження та розробки, це сприяє підвищенню якості продукції та зростанню продуктивності промисловості.

2. Підвищення якості та конкурентоспроможності: Іноземні інвестиції можуть допомогти підвищити якість виробів і послуг, а також знизити їхню вартість завдяки впровадженню ефективних технологій та процесів виробництва.

3. Збільшення експортних можливостей: Іноземні інвестиції можуть створити нові ринки збуту для продукції країни на зовнішніх ринках. Великі міжнародні компанії, що інвестують в Україну, Болгарію чи Німеччину, можуть вивозити продукцію на світові ринки, що сприяє збільшенню експортних можливостей та підвищенню конкурентоспроможності країни.

4. Залучення кваліфікованої робочої сили: Іноземні компанії зазвичай привертають кваліфіковану робочу силу та надають їй можливості для професійного розвитку, що сприяє підвищенню рівня кваліфікації робочої сили в країні.

5. Зростання валового внутрішнього продукту (ВВП): Іноземні інвестиції часто призводять до зростання виробництва та розширення економіки країни, що в свою чергу збільшує валовий внутрішній продукт та стимулює економічний розвиток.

Нижче наведено порівняння валового внутрішнього продукту (ВВП) на душу населення у 2020 році для Німеччини, Болгарії та України, а також відсоткове зростання ВВП за останні кілька років:

1. Німеччина:

- ВВП на душу населення: близько 44,800 євро (станом на 2020 рік)
- Зростання ВВП: приблизно 0,4% (2020 рік)

2. Болгарія:

- ВВП на душу населення: близько 9,600 доларів США (станом на 2020 рік)
- Зростання ВВП: приблизно -4,2% (2020 рік)

3. Україна:

- ВВП на душу населення: близько 3,500 доларів США (станом на 2020 рік)
- Зростання ВВП: приблизно -4% (2020 рік)

Ці цифри дають уявлення про рівень економічного розвитку та величину ВВП кожної з країн. Наприклад, Німеччина має високий ВВП на душу населення порівняно з Болгарією та Україною, що вказує на більшу економічну потужність. Однак, всі три країни відзначили зниження ВВП у 2020 році, що пов'язане з економічними та соціальними викликами, спричиненими пандемією COVID-19.

Іноземні інвестиції можуть мати стратегічне значення для розвитку країни, оскільки вони можуть сприяти створенню нових робочих місць, впровадженню новітніх технологій, підвищенню ефективності виробництва та розвитку ключових галузей економіки. Розглянемо це на прикладі країн:

1. Німеччина:

- В Німеччині іноземні інвестиції відіграють ключову роль у багатьох галузях, зокрема в автомобільній, хімічній, технологічній та фінансовій сферах.

- Іноземні інвестиції в Німеччині створюють нові робочі місця, сприяють інноваціям та підвищенню конкурентоспроможності компаній.

2. Болгарія:

- Для Болгарії іноземні інвестиції можуть бути важливим джерелом економічного зростання та розвитку, особливо в сфері туризму, інфраструктури та інформаційних технологій.

- Однак, існують загрози, такі як залежність від зовнішніх капіталовкладень та ризики фінансової нестабільності.

3. Україна:

- Україна має великий потенціал для приваблення іноземних інвестицій, зокрема в аграрному секторі, інфраструктурі та виробничій сфері.

- Іноземні інвестиції можуть сприяти модернізації економіки, зростанню ВВП та зменшенню безробіття.

Отже, іноземні інвестиції можуть бути ключовим фактором для довгострокового економічного розвитку країни, але важливо збалансувати можливості та ризики, пов'язані з цим процесом.

Зважаючи на стратегічне значення іноземних інвестицій для розвитку країни, наведемо деякі цифри щодо обсягів прямих іноземних інвестицій (ПІІ) у вищезазначених країнах за останні роки:

1. Німеччина:

- Обсяг ПІІ в Німеччині становив близько 898 мільярдів євро на кінець 2020 року (за даними Німецького центрального банку).

- Німеччина є однією з найбільших отримувачів прямих іноземних інвестицій у світі.

2. Болгарія:

- Обсяг ПІІ в Болгарії становив близько 36 мільярдів доларів США на кінець 2020 року (за даними Національного банку Болгарії).

- Іноземні інвестиції в Болгарії зосереджені переважно в секторах нерухомості, фінансових послугах та виробництві.

3. Україна:

- Обсяг ПІІ в Україні становив приблизно 4,3 мільярда доларів США на кінець 2020 року (за даними Національного банку України).

- Україна активно працює над поліпшенням інвестиційного клімату для приваблення більшого обсягу іноземних інвестицій у різні сектори економіки.

Ці цифри демонструють важливість іноземних інвестицій для економічного розвитку цих країн і підтверджують їх стратегічне значення.

2.3 Аналіз ризиків та викликів, пов'язаних із залученням іноземних інвестицій

Залучення іноземних інвестицій може бути пов'язане з різноманітними ризиками та викликами для країни, які потрібно урахувати:

1. Політичний ризик: Нестабільність політичної ситуації та зміни в законодавстві можуть створювати невизначеність для іноземних інвесторів і впливати на їх рішення.

2. Економічний ризик: Зміни в економічних умовах, такі як зміни в обмінних курсах, інфляція, економічний спад, можуть вплинути на дохідність інвестиційних проектів.

3. Юридичний ризик: Недостатня захищеність прав власності та недостатня прозорість у правовій системі можуть стати перешкодою для іноземних інвесторів.

4. Валютний ризик: Зміни в обмінних курсах можуть впливати на вартість іноземних інвестицій та їхню прибутковість.

5. Соціальний ризик: Недоліки в соціальних аспектах, такі як конфлікти з місцевими громадами або проблеми з правами працівників, можуть призвести до негативного впливу на репутацію компаній та їхні інвестиційні проекти.

6. Екологічний ризик: Погіршення стану навколишнього середовища та екологічні проблеми можуть призвести до збитків для іноземних інвесторів через законодавчі обмеження або судові позови.

7. Геополітичний ризик: Геополітичні конфлікти та напружені відносини між країнами можуть створювати небезпеку для іноземних інвестицій та призвести до їхнього втрати.

Для успішного залучення іноземних інвестицій країна повинна уважно аналізувати ці ризики і вживати заходів для їхнього мінімізації, таких як поліпшення правової системи, забезпечення стабільності політичної та економічної ситуації, а також створення сприятливого інвестиційного клімату.

Розглянемо ризики залучення іноземних інвестицій на прикладі України, Німеччини та Болгарії:

1. Політичний ризик:

- Україна: Політична нестабільність, конфлікти та зміни уряду можуть створювати невизначеність для іноземних інвесторів та впливати на їхні рішення про вкладення коштів.

- Німеччина: Політичні ризики для іноземних інвесторів в Німеччині є невеликими, оскільки країна відома своєю стабільністю та надійним законодавством.

- Болгарія: Політичні перепони можуть виникнути через внутрішні конфлікти або нестабільність уряду, що може вразити рішення іноземних інвесторів.

2. Економічний ризик:

- Україна: Невизначеність економічної політики, великий грошовий дефіцит, високий рівень інфляції та нестабільність валютного курсу можуть впливати на дохідність інвестиційних проектів.

- Німеччина: Високі стандарти життя та промисловий розвиток забезпечують стабільність та низькі економічні ризики для іноземних інвесторів.

- Болгарія: Економічні ризики включають недостатню ліквідність фінансових ринків, високий рівень безробіття та невизначеність валютного курсу.

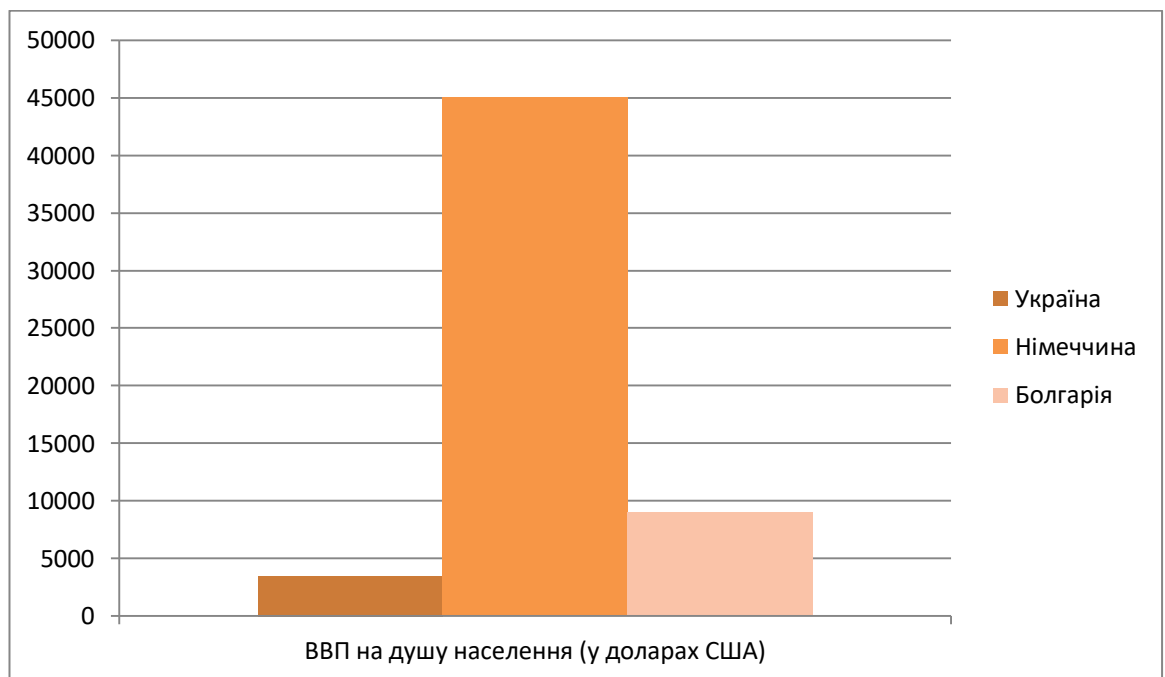
3. Юридичний ризик:

- Україна: Недостатня захищеність прав власності, корупція та нестабільність у законодавстві можуть стати перешкодою для іноземних інвесторів.

- Німеччина: Надійна правова система та стабільне законодавство зменшують юридичний ризик для іноземних інвесторів.

- Болгарія: Недостатня ефективність судової системи та корупція можуть ускладнити захист прав іноземних інвесторів.

Кожна з цих країн має свої унікальні ризики, які потребують уважного аналізу та управління для забезпечення успішного залучення іноземних інвестицій та стійкого економічного розвитку.

У висновку можна зазначити, що іноземні інвестиції в економіку країн, таких як Україна, Німеччина та Болгарія, є важливим фактором для їхнього розвитку. Проте існують ризики, пов'язані з політичною, економічною та юридичною сферами, які можуть вплинути на успішність таких інвестиційних проектів. Наприклад, у країнах зі значними політичними та економічними нестабільностями, таких як Україна та Болгарія, існує великий ризик втрати інвестованих коштів через невизначеність урядової політики та валютного курсу. У той же час, країни з стабільною економікою, такі як

Німеччина, можуть забезпечити більш надійне та передбачуване середовище для іноземних інвесторів. Однак, незважаючи на ризики, іноземні інвестиції мають великий потенціал для стимулювання економічного зростання та створення нових робочих місць у всіх цих країнах. Важливо враховувати ці ризики та приймати необхідні заходи для їхнього управління з метою забезпечення успішного розвитку економіки та підвищення конкурентоспроможності на світовому ринку.

3 ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПРАКТИКИ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В РІЗНИХ КРАЇНАХ

3.1 Стратегії розвитку іноземного інвестування в розвинених країнах

Порівняльний аналіз практики іноземного інвестування в різних країнах

У цьому розділі проведемо порівняльний аналіз стратегій розвитку іноземного інвестування в розвинених країнах, зокрема зосередимося на таких аспектах:

Розвинені країни активно привертають іноземні інвестиції через різноманітні стратегії, спрямовані на створення сприятливого інвестиційного клімату та забезпечення ефективного використання залучених коштів. Нижче розглянемо деякі з них:

- Лібералізація законодавства та регулювання: Розвинені країни часто використовують стратегію лібералізації законодавства щодо іноземних інвестицій, спрощення процедур реєстрації та ліцензування, а також розробляють прозорі та стабільні правила для захисту інвесторів.

- Створення інфраструктури для інвесторів: Розвинені країни активно розвивають інфраструктуру для інвесторів, забезпечуючи доступ до сучасних технологій, ефективних комунікаційних мереж та розвинутих транспортних систем.

- Підтримка інновацій та досліджень і розвитку: Багато розвинених країн активно інвестують у дослідження та розвиток, стимулюючи інновації та технологічний прогрес, що привертає іноземні інвестиції у високотехнологічні галузі.

- Фіскальні стимули та пільги: Деякі країни надають фіскальні стимули та податкові пільги для іноземних інвесторів, що сприяє залученню капіталу у певні сектори економіки.

- Співпраця з міжнародними організаціями: Розвинені країни активно співпрацюють з міжнародними організаціями, такими як Світовий банк, Міжнародний валютний фонд та Європейський банк реконструкції та розвитку, для залучення іноземних інвестицій та підтримки економічного розвитку.

Ці стратегії сприяють підвищенню інвестиційної привабливості розвинених країн та сприяють стабільному економічному зростанню через залучення зовнішніх інвестиційних ресурсів та передових технологій.

1. Лібералізація законодавства та регулювання: Розвинені країни зазвичай встановлюють прозоре та сприятливе законодавство для іноземних інвесторів. Це означає спрощення процедур створення бізнесу, реєстрації компаній, отримання ліцензій і дозволів. Вони також забезпечують захист прав інвесторів, включаючи гарантії власності та право на виведення прибутку. Лібералізація також означає зниження бюрократичних бар'єрів та більш простий доступ до ринків для іноземних компаній.

2. Створення інфраструктури для інвесторів: Розвинені країни активно інвестують у розвиток інфраструктури, яка є важливою для приваблення іноземних інвесторів. Це включає розвиток транспортної мережі (шляхи, аеропорти, порти), телекомунікаційної інфраструктури (високошвидкісний інтернет, мережі зв'язку), енергетичних систем (електростанції, мережі передачі), а також інфраструктуру для наукових досліджень і розвитку нових технологій.

3. Підтримка інновацій та досліджень і розвитку: Розвинені країни стимулюють інновації шляхом інвестицій у дослідження і розвиток. Це може включати створення спеціалізованих дослідницьких центрів, надання грантів для досліджень і розробок, сприяння співпраці між університетами, науковими установами та приватним сектором. Такі заходи приваблюють інвесторів, які цінують інноваційний підхід та можливість розвитку нових продуктів і технологій.

4. Фіскальні стимули та пільги: Деякі розвинені країни надають інвесторам фіскальні стимули та податкові пільги для стимулювання іноземних інвестицій у стратегічні сектори економіки. Це може включати знижені податкові ставки, податкові кредити за інвестиції в дослідження та розвиток, або податкові канікули для нових підприємств.

5. Співпраця з міжнародними організаціями: Розвинені країни активно співпрацюють з міжнародними фінансовими організаціями та банками, що сприяє залученню іноземних інвестицій. Це може включати спільне фінансування проектів, гарантії на інвестиції та інші форми підтримки, які зменшують ризики для інвесторів.

Ці стратегії спрямовані на створення сприятливого інвестиційного клімату, залучення капіталу та технологій з-за кордону, а також стимулювання економічного зростання і розвитку. Розвинені країни активно конкурують за іноземні інвестиції, і впровадження ефективних стратегій є ключовим фактором їх успіху.

3.2 Особливості іноземного інвестування в тих, що розвиваються та перехідних економіках

Іноземне інвестування в розвиваються та перехідних економіках має свої особливості порівняно з розвиненими країнами. Нижче розглянемо деякі з них:

1. Політичний та економічний ризик: Розвиваються та перехідні економіки часто характеризуються вищим рівнем політичного та економічного ризику порівняно з розвиненими країнами. Нестабільна політична ситуація, непередбачувані зміни у законодавстві та економічні коливання можуть ускладнити іноземні інвестиції.

2. Неоднакові умови конкуренції: В розвиваються та перехідних економіках іноземні інвестори часто стикаються з неоднаковими умовами конкуренції, де місцеві підприємства можуть мати переваги (наприклад, доступ до дешевої робочої сили або ресурсів), що ускладнює входження на ринок іноземним компаніям.

3. Питання доступу до фінансування: У розвиваються та перехідних економіках можуть бути обмежені можливості фінансування для іноземних інвесторів через високі відсоткові ставки, обмежений доступ до кредитів або відсутність розвинутої фінансової інфраструктури.

4. Необхідність інституційних реформ: Часто іноземні інвестиції вимагають інституційних реформ у сферах правової системи, податкової політики, корупції та дотримання прав людини, щоб забезпечити стабільність та прозорість бізнес-середовища.

5. Фокус на ключових галузях: У розвиваються та перехідних економіках іноземні інвестиції часто зосереджені на ключових галузях, таких як енергетика, добувна промисловість, інфраструктура та сільське господарство, де є потреба в модернізації та розвитку.

6. Роль державного регулювання: У розвиваються та перехідних економіках держава часто відіграє активну роль у регулюванні іноземних інвестицій, встановлюючи обмеження або стимули для певних секторів економіки.

Незважаючи на ці виклики, іноземні інвестори виявляють інтерес до розвиваються та перехідних економік через їх потенціал для зростання та можливості розвитку. Ефективне привертання іноземних інвестицій вимагає впровадження відповідних стратегій, спрямованих на зменшення ризиків та створення сприятливих умов для інвесторів.

У даному розділі ми проаналізували особливості іноземного інвестування в розвиваються та перехідних економіках і виявили ряд важливих аспектів, що впливають на цей процес.

Виявлено, що розвиваються та перехідні економіки часто зазнають високого рівня політичного та економічного ризику, що ускладнює привертання іноземних інвестицій. Нерівні умови конкуренції, обмежені можливості фінансування та потреба у інституційних реформах також є серйозними викликами для іноземних інвесторів.

Проте розвиваються та перехідні економіки приваблюють іноземні інвестиції завдяки своєму потенціалу для зростання та можливостям розвитку. Інвестори можуть зосереджуватися на ключових галузях економіки, які потребують модернізації та розвитку.

Для успішного привертання іноземних інвестицій у розвиваються та перехідні економіки необхідно активно впроваджувати стратегії зменшення політичного та економічного ризику, покращення умов конкуренції, забезпечення доступу до фінансування, проведення інституційних реформ та створення сприятливого бізнес-середовища.

Тільки за умови стабільності, прозорості та сприятливих умов для бізнесу розвиваються та перехідні економіки зможуть ефективно використовувати іноземні інвестиції для свого економічного зростання та розвитку.

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження можна зробити ряд важливих висновків, що стосуються впливу іноземних інвестицій на національну економіку та стратегій їх приваблення та управління.

Іноземне інвестування в національну економіку - це складний та багатогранний процес, який вимагає уважного аналізу, стратегічного планування та ефективного управління. Зрозуміло, що кожна країна має свої унікальні умови та можливості для приваблення іноземного капіталу.

Під час дослідження було виявлено, що успішне іноземне інвестування в національну економіку потребує відповідних умов та політичної волі. Важливо враховувати культурні, політичні, економічні та правові аспекти, щоб створити сприятливе середовище для інвесторів.

По-перше, іноземні інвестиції мають велике значення для економічного розвитку країни. Вони сприяють залученню капіталу, передових технологій, нових знань та міжнародного досвіду, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності та інноваційного потенціалу економіки.

По-друге, для успішного приваблення іноземних інвестицій необхідно розробляти ефективну стратегію, яка включає в себе створення сприятливого інвестиційного клімату, лібералізацію законодавства, забезпечення стабільності та прозорості правового середовища, а також підтримку інновацій та розвитку ключових галузей економіки.

По-третє, іноземні інвестиції мають як позитивний, так і негативний вплив на економіку країни. Серед позитивних аспектів можна виділити створення нових робочих місць, збільшення виробництва та обсягів експорту, передачу новітніх технологій та підвищення інвестиційної привабливості. Проте іноземні інвестиції можуть також мати негативні наслідки, такі як втрата контролю над ключовими галузями економіки,

висока залежність від зовнішнього капіталу та ризику фінансової нестабільності.

По-четверте, іноземні інвестиції вимагають ефективного управління та контролю з боку держави. Для забезпечення сталого розвитку економіки необхідно розробляти стратегії залучення та управління іноземними інвестиціями, які б враховували національні інтереси та потреби економіки країни.

У цілому, іноземне інвестування має великий потенціал для стимулювання економічного зростання та розвитку країни, проте для досягнення позитивних результатів необхідно розробляти та впроваджувати ефективні стратегії управління та контролю за цим процесом.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Сеніна Г.В. Державне регулювання інвестиційної діяльності в аграрній сфері / Г.В. Сеніна; за ред. В.В. Кузьміна. – К.: Інститут аграрної економіки УААН, 2003. – 126 с.
2. World Investment Report 2009: Transnational Corporations, Agricultural Production and Development: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.unctad.org/en/docs/wir2009_en.pdf
3. Офіційний сайт Державного комітету статистики України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Закон України: «Про режим іноземного інвестування» від 19.03.96 р.
5. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: // <http://zakon1.rada.gov.ua>
6. Інвестологія: наука про інвестування : навч. посібник / за ред. д-ра екон. наук, проф. С.К. Реверчука. – К. : Атака, 2001.
7. Пинзеник В.М. Іноземні інвестиції в Україну за 2005-2011 рр.
8. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://pynzenyk.com.ua>
9. <http://www.rbc.ua>
10. <http://investukraine.com>
11. Звіт про прямі іноземні інвестиції в Україну [Електронний ресурс]: – Режим доступу: ukrproject.gov.ua/.../Ukraine-FDI-Report-2.
12. Огородник Р.П. Україна як реципієнт прямих іноземних інвестицій: обсяг і динаміка. Сучасні тенденції міжнародних економічних відносин і зовнішньоекономічні зв'язки України : колективна монографія / За ред. д.е.н., проф. В.М. Фомішиної. Херсон : ТОВ "ВКФ"СТАР"ЛТД", 2017. С. 239–263.
13. Фомішина В.М. Інвестиційна політика України у світлі євроінтеграційних процесів: вибір пріоритетів. Бізнес-навігатор. 2014. № 1. (33). С.180–185.

14. Статистична інформація. Державна служба статистики України: вебсайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
15. МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ОФІЦІЙНИЙ ВЕБ-САЙТ <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=b6d0940d-2443-41c4-82ec-86e6d2e56973&title=InvestitsiinaDiialnistVUkrainiZa2022-Rik&isSpecial=true>
16. Закон України «Про режим іноземного інвестування» // Відомості Верховної Ради України. – 1996, № 19. – С. 13
17. Сидорова А. В. Дослідження узгодженості інтересів суб'єктів іноземного інвестування: кількісне оцінювання / А. В. Сидорова // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 4.
18. Шунькина А. А. Проблема иностранных инвестиций в Украине [Электронный ресурс] / А. А. Шунькина. – Режим доступа : <<http://intkonf.org/shunkina-a-aproblema-inostrannyih-investitsiy-v-ukraine>>.
19. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
20. Haidutskyi, I. P. (2011). The impact of market reforms on attracting foreign direct investment in the CIS countries. *Economy and state*, 1, 22-27. (in Ukrainian)
21. Pychuk, V. P., Kurach, D. A., Lukash, V. I. (2018). Factors of influence on the dynamics of foreign investments. *Financial research*, 1. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/find_2018_1_3
22. <https://www.me.gov.ua/Documents/Print?lang=uk-UA&id=93e0fdd8-41bc-4737-a700-75d32c29d885>
23. Офіційний портал Верховної Ради України <https://zakon.rada.gov.ua>
24. Прямі іноземні інвестиції. Інтереси та потенціал прямих іноземних інвесторів в Україні (дослідження проведено Консорціумом

- Flemings/SARS) // Перспективні дослідження. – 2000. – № 11. – С. 2-45. – С. 8.
25. Пахомов Ю. М. Україна та виклики глобалізації // День. — 2001. — №139 (7 серпня). – С. 4
26. Маркевич К. Хто і як інвестує в Україну. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://razumkov.org.ua/statti/khto-i-iaк-investuie-v-ukrainu> .